

Dialogarbetet inom gestaltning av skolgårdar med fokus på skolpersonal inom Lunds kommun

Hur stor påverkan har skolpersonalen på
utformningen av skolgårdarna?

Wilma Axner

Självständigt arbete • 15 hp

Sveriges lantbruksuniversitet, SLU

Fakulteten för landskapsarkitektur, trädgårds- och växtproduktionsvetenskap

Institutionen för landskapsarkitektur, planering och förvaltning

Landskapsarkitektprogrammet

Alnarp 2026

Dialogarbetet inom gestaltning av skolgårdar med fokus på skolpersonal inom Lunds kommun. Hur stor påverkan har skolpersonalen på utformningen av skolgårdarna?

*Dialogue work on the design of schoolyards with a focus on school staff within Lunds kommun.
How much influence do school staff have on the design of schoolyards?*

Wilma Axner

Handledare:	Helena Mellqvist, Sveriges lantbruksuniversitet, Institutionen för landskapsarkitektur, planering och förvaltning
Examinator:	Nina Vogel, Sveriges lantbruksuniversitet, Institutionen för landskapsarkitektur, planering och förvaltning
Omfattning:	15 hp
Nivå och fördjupning:	G2E
Kurstitel:	Självständigt arbete i landskapsarkitektur
Kurskod:	EX0845
Program/utbildning:	Landskapsarkitektprogrammet
Kursansvarig inst.:	Institutionen för landskapsarkitektur, planering och förvaltning
Utgivningsort:	Alnarp
Utgivningsår:	2026
Upphovsrätt:	Alla bilder används med upphovspersonens tillstånd.
Nyckelord:	Skolgård, förskolegård, dialog, planering

Sveriges lantbruksuniversitet, SLU

Fakulteten för landskapsarkitektur, trädgårds- och växtproduktionsvetenskap
Institutionen för landskapsarkitektur, planering och förvaltning

Sammanfattning

Arbetet undersöker hur dialogprocessen inom skolgårdsgestaltning ser ut i dagsläget i Lunds kommun med fokus på skolpersonal. Arbetet fokuserar på skolpersonal då forskningen i dagsläget angående skolpersonalens deltagande i planeringsprocessen är begränsad. Skolpersonal i diverse roller tillfrågades kring sitt inflytande på gestaltningen av deras arbetsplats genom intervjuer samt en mindre enkät. Intervjuerna belyser bristen på inflytande personalen anser sig ha och det stödjer enkätsvaren. Skolpersonalens kunskap och kompetens används inte till sin fulla potential och bristen av involvering skapar inte samma möjligheter till platsanknytningar. Även kommunpersonal intervjuades. Det finns en vilja att förbättra dialogarbetet i planeringsprocessen och det efterfrågas tydliga och lättillgängliga metoder för planerare och skolpersonal att använda sig av.

Nyckelord: Skolgård, förskolegård, dialog, planering

Abstract

The work examines how the dialogue process within schoolyard design currently looks in Lunds Kommun, with a focus on school personnel. The work focuses on school personnel as research into school personnel's participation in the planning process is currently limited. School personnel in various roles were asked about their influence on the design of their workplace through interviews and a small survey. The interviews highlight the lack of influence the staff believe they have, which the survey responses support. The knowledge and skills of school personnel are not used to their full potential, and the lack of involvement does not create the same opportunities for place connections. Municipal personnel were also interviewed. There is a desire to improve the dialogue work in the planning process, and there is a demand for clear and easily accessible methods for planners and school personnel to use.

Keywords: Schoolyard, preschool yard, planing, dialog

Innehållsförteckning

Figurförteckning	5
1. Inledning	6
1.1 Bakgrund.....	6
1.2 Mål och syfte	7
1.2.1 Syfte.....	7
1.2.2 Målsättning.....	7
1.3 Frågeställningar	7
1.4 Material och metod	7
1.4.1 Intervjuer	7
1.4.2 Enkät.....	8
1.4.3 Litteraturstudie	8
2. Resultat	10
2.1 Litteraturstudie	10
2.1.1 Platsanknytning	10
2.1.2 Lunds kommuns strategi för medborgardialog	11
2.1.3 Vägledning för god gestaltning av skolor och förskolor	11
2.1.4 Charette - medborgardialogsmetod	12
2.1.5 Gröna skolgårdar	13
2.2 Åsikter från skolbranschen samt landskapsarkitekter.....	14
2.2.1 Intervju med två av Lunds kommuns landskapsarkitekter.....	14
2.2.2 Intervju med biträdande rektor på Flygelskolan.....	15
2.2.3 Intervju med pedagog och IT ansvarig på Vikingaskolan.....	15
2.2.4 Intervju med lärare och fritidspedagog på Råbylundsskolan.....	17
2.2.5 Intervju med administrationsansvarig på gymnasieskolan Spyken.....	19
2.3 Enkät.....	21
3. Diskussion och slutsatser	25
3.1 Dagsläge samt potential	25
3.2 Slutsatser	26
Referenser	27
Bilaga 1	29
Bilaga 2	30
Bilaga 3	31

Figurförteckning

Figur 1. Fördelningen av yrkesverksamma år inom skolverksamheten hos deltagarna...	21
Figur 2. Fördelningen av hur stor påverkan deltagarna ansåg att de har på skolgården på en skala 1 till 5.	22
Figur 3. Fördelningen av huruvida deltagarna eller någon i arbetslaget fått vara med i planeringsprocessen.....	23
Figur 4. Fördelningen av huruvida deltagarna upplever att deras delaktighet i processen lett till konkreta förändringar.	23

1. Inledning

1.1 Bakgrund

Samhället är beroende av att människor kommunicerar med varandra och utan den kommunikationen hade inte samhället sett ut som det gör idag (Matias & Cardoso 2021). Människan spenderar majoriteten av våra formativa år i skolan. Skolgården är därför en viktig del av alla barns liv och de utgör den viktigaste brukargruppen. Vi påverkas mycket av vår omgivning, både den sociala och den fysiska, vilket gäller för både eleverna och skolpersonalen (McCoy 2002; Korpela 2002). När man läser på UNICEF:s sida för barnkonventionen (2020) står det i artikel 3 att ”Vid alla beslut som rör barn ska i första hand beaktas vad som bedöms vara barnets bästa.” och artikel 12 att ”Barn har rätt att uttrycka sin mening och höras i alla frågor som rör barnet. Hänsyn ska tas till barnets åsikter, utifrån barnets ålder och mognad.” vilka båda kan implementeras i planeringen av skolgårdar. Skolpersonal har större möjligheter till att påverka samhället som vuxna men involveras sällan i designprocessen. De studier som gjorts fokuserar huvudsakligen på barnen men få undersöker personalens involvering. Till exempel är barnens roll på skolgården det som Jansson, Schneider, Mårtensson, Kylin och Fridell (2021) fokuserar på i rapporten *Rum för skolans utemiljö – Fördjupad analys kring yta för förskolegård och skolgård* och Jansson (2012) i rapportserien *Stadsodling – Reflektioner och perspektiv från SLU Alnarp*. Mitt intresse är huruvida skolpersonalens unika kunskap och kompetens kan användas mer både för att främja deras arbetsklimat och att i längden ytterligare främja barnens. Skolpersonalen är i en unik roll där de både interagerar med platsen och observerar hur utemiljön används av den största brukargruppen, barnen/tonåringarna. I kursen vegetationsbyggnad, tredje året på landskapsarkitektutbildningen i Alnarp, undersöktes kort planeringsprocessen för nybyggnationen av Råbylundsskolan i Lunds kommun med fokus på skolgården. Efter det föddes mitt intresse för hur Lunds kommun arbetar med dialog. Detta specifikt när det kommer till gestaltningen av skolgårdar. Intresset kommer även ifrån min egen upplevelse med att ha varit involverad i upprustningen av gymnasieskolan Spykens skolgård när jag studerade där. Dessa upplevelser har varit från olika perspektiv vilket ger olika insikter i samma arbetsprocess. Mina erfarenheter färgas även av att många i min närhet jobbar inom skolbranschen, både med olika åldersgrupper och inom olika yrkeskategorier.

1.2 Mål och syfte

1.2.1 Syfte

Syftet med arbetet är att undersöka hur kommuner arbetar med kommunikation vid nyanläggning eller restaurering av skolgårdar i kommunal regi. Detta för att studera om och hur skolpersonal involveras i processen.

1.2.2 Målsättning

Målet är att förstå hur interaktionen mellan skolpersonal och ansvariga för gestaltning av skolgårdar sker och ser ut idag. Utifrån resultaten är målet att förstå hur interaktion mellan kommun och skolpersonal hade kunnat stärkas ytterligare.

1.3 Frågeställningar

- Är skolpersonal involverad i planering och förvaltning av skolgårdar?
- Vad finns det för potential för att utveckla dialogarbetet inom gestaltning av skolgårdar i Lunds kommun med skolpersonal i fokus?

1.4 Material och metod

1.4.1 Intervjuer

Semistrukturerade intervjuer genomfördes efter riktlinjer från Patel och Davidson (2011) i *Forskningsmetodikens grunder* och utgör kärnan för uppsatsen. Intervjuerna utfördes med en låg grad av standardisering, vilket innebär att frågorna delvis formuleras under intervjuens gång och att ordningsföljden anpassas under samtalet (Patel & Davidson 2011), samt inkluderade skolpersonal med varierande yrkesroller. Det genomfördes även en intervju med kommunpersonal. Intervjuerna skedde både på plats, genom mailkontakt och över telefon. Arbetet anonymiseras.

Tabell 1. Kort sammanfattning av intervjuade personer inkluderande respektives yrkesroll, datum, syfte med intervjun samt form av kommunikation.

Namn anonymiserat	Yrkesroll	Intervjuens syfte	Datum	Form av kommunikation
Person 1	Landskapsarkitekt på Lunds kommun	Hur ser dialogprocessen ut praktiskt	30 januari 2026	På plats
Person 2	Landskapsarkitekt på Lunds kommun	Hur ser dialogprocessen ut praktiskt	30 januari 2026	På plats

Person 3	Biträdande rektor på Flygelskolan	Hur ser dialogprocessen ut praktiskt, varit involverad i processen	29 januari 2026	Telefonkontakt
Person 4	Fritidspedagog och IT ansvarig på Vikingaskolan	Hur ser dialogprocessen ut praktiskt, varit semiinvolverad	2 februari 2026	På plats
Person 5	Fritidspedagog och idrottslärare på Råbylundskolan	Hur ser dialogprocessen ut praktiskt, varit semiinvolverad	5 februari 2026	På plats
Person 6	Sals- och administrationsansvarig på Gymnasieskolan Spyken	Hur ser dialogprocessen ut praktiskt, varit involverad i processen	4 februari 2026	På plats
Person 7	Rektor på Svaneskolan	Hur ser dialogprocessen ut praktiskt, ej varit involverad	29 januari 2026	Mailkontakt

1.4.2 Enkät

En enkät med 11 frågor skickas till skolpersonal med varierande yrkesroller. Se bilaga 1, bilaga 2 och bilaga 3 för fullständig enkät. Frågorna i enkäten är en blandning av strukturerade och lågt strukturerade frågor och följer grundprinciperna från *Forskningsmetodikens grunder* för ordningsföljden av frågorna (Patel & Davidson 2011). Svaren från enkäten redovisas grafiskt och kompletteras med text. Den snäva tidsramen, och därmed det låga svarsantalet, tas i åtanke vid analysen. Enkätmomentet i studien kommer därför inte ha samma vikt i undersökningen som intervjuerna. Svaren är menade att ge extra stöd för intervjuresultaten. Deltagarna som svarar på enkäten är anonyma.

1.4.3 Litteraturstudie

En mindre litteraturstudie utfördes för att undersöka situationen i dagsläget, ta upp relevanta exempel och nämna metoder för dialogarbete. Publicerad litteratur utgör grunden för diskussionen. En del av den information som samlas in används som

hjälpmedel för att formulera frågorna till intervjuerna. Sökmotorerna ResearchGate och primo användes för att hitta vetenskapliga artiklar. Andra texter har hämtats från Boverket, Lunds kommun och Sveriges Kommuner och Regioner. Nyckelorden som använts vid sökning är skolgård, schoolyard, förskolegård, placemaking, planing, dialog.

2. Resultat

2.1 Litteraturstudie

2.1.1 Platsanknytning

Jansson et al. (2021) skriver i *Rum för skolans utemiljö – Fördjupad analys kring yta för förskolegård och skolgård* om hur skolgårdens storlek kopplas till lek, lärande och hälsa hos barnen. Jansson et al. (2021) beskriver skolgårdens betydelse i lokalsamhället, genom ekologiska och sociala värden, och hur yta är kopplat till kvaliteterna som krävs för att uppfylla barnens behov. Skolgårdens yta samt gestaltning påverkar barns kognitiva, fysiska och sociala utveckling (Jansson et al. 2021). Beroende på hur skolgården är utformad kan skolpersonalen även använda utemiljön i undervisningen. Förenklat är de tre huvudsakliga kvaliteter som ska finnas på en skolgård: naturkontakt, förutsättningar för socialt liv samt möjlighet till fysisk aktivitet (Jansson et al. 2021). För att uppnå grundkvaliteterna och uppfylla barnens platspreferenser, oavsett ålder, könstillhörighet och funktionsvariationer, krävs en variation av lekfunktioner och genomtänkt gestaltning (Jansson et al. 2021). I boken *Handbook of environmental psychology* (2002) i kapitlet *Children's Environment* skriver Kalevi Korpela om att förstå den psykologiska dynamik som ligger till grund för barns platspreferenser. Korpela (2002) skriver att platspreferensstudier handlar i detta fall om att barn beskriver ställen där de trivs och där de inte trivs. Därefter i studierna förklaras de olika faktorer som påverkar vad som ses som en positiv eller negativ plats (Korpela 2002). Flera platspreferens studier antyder att självreglering, platsanknytning, platsidentitet, miljöers återhämtande effekter samt reglering av integritet är sammanhängande fenomen (Korpela 2002).

Boverket (2025) beskriver begreppet ”placemaking” som en metod inom platsutveckling som fokuserar på relationer, både mellan människor samt människor och platser. Metoden inkluderar en kombination mellan fysiskt platsbyggande och att skapa platsrelationer (Boverket 2025). En viktig del av metoden är att samarbeta i skapande mellan olika aktörer (Boverket 2025). Genom fysisk kontakt med en plats är förhoppningen att aktörerna ska bilda en starkare personlig relation till platsen (Boverket 2025). Boverket (2025) tar upp att placemaking har en viktig roll i utvecklingen av platsen och att metoden med fördel ska användas under alla olika delar av processen. Då landskapet är i konstant förändring tar aldrig utvecklingsarbetet slut.

Peter J. Ellery och Jane Ellery (2019) börjar artikeln *Strengthening Community Sense of Place through Placemaking* med att beskriva att definitionen för

platsanknytning är beroende av vilket sammanhang det nämns i. Artikeln stödjer andra forskares upptäckter om att individer formas av platsanknytningar och att dessa kopplingar stärker välmående (Ellery & Ellery 2019).

2.1.2 Lunds kommuns strategi för medborgardialog

Lunds kommun (2016) definierar begreppet medborgardialog i *Lunds kommuns strategi för medborgardialog*. Där uttrycks att en medborgare inte bara är invånarna i kommunen eller svenska medborgare utan inkluderar även elever, besökare, näringsidkare, med flera. Deltagande i en medborgardialog innebär att medborgare blivit inbjudna av förtroendevalda och tjänstepersoner för att uttrycka synpunkter på kommunala frågor. Medborgares idéer och synpunkter beskrivs som en viktig tillgång för de förtroendevalda och tjänstepersonerna i kommunen. Genom att aktivt söka upp medborgarna får de reda på vad det finns för tankar och värderingar när det gäller olika frågor. Lunds kommun lägger vikt på att detta görs för att medborgarna ska ha möjligheten att påverka beslut som är viktiga för dem. I texten står det “Genom medborgardialog förnyas och vitaliseras den representativa och lokala demokratin” (Lunds kommun 2026, sid 2) vilket visar vikten av en fungerande dialogprocess. Det finns olika typer av dialog som utövas inom kommunen, medborgardialog, brukar- och kunddialog, samt politisk dialog mellan partier och medborgare. Alla dessa fungerar på olika sätt utan fasta gränser som skiljer dem och är beroende av varandra. Skillnaden mellan de olika dialogformerna är att brukar- och kunddialog är riktade mot de som använder tjänster och service inom kommunen. De tar även upp vad som inte ingår i en medborgardialog. Lunds kommun (2016) beskriver att medborgardialog inte är en marknadsföringstaktik. Medborgardialog är inte något som bör utföras endast för principens skull utan fyller en viktig funktion. Syftet med medborgardialogen är att föra en dialog där, i detta fall kommunen, får input av de som kommer bruka platsen (Lunds kommun 2016).

Som Ellery och Ellery (2019) fokuserade på finns det stöd för hur viktig involveringen av de som kommer att bruka platsen är. Därför är det viktigt för kommunen att detta är en del av deras planering och att medborgardialogen har uttalade riktlinjer som både kommunpersonal och medborgarna kan ta del av.

2.1.3 Vägledning för god gestaltning av skolor och förskolor

Boverket tog 2024 fram en vägledning för god gestaltning av skolor och förskolor (Boverket 2024). Människan präglas av dess miljö framför allt under våra formativa år som barn, därför är det viktigt att förskolor och skolor gestaltas med omsorg. Sammantaget utgör skolan och förskolan landets största arbetsplats sett till antalet anställda. Boverkets vägledning 2024 har som mål att vara till stöd för de involverade i renovering, upprustning och nybyggnation inom

skolverksamheten. Vägledningen är byggd på forskning, dokumenterade erfarenheter och från andra myndigheter, fackförbund, Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) och yrkesnätverk. Andra medverkande är forskare inom pedagogik på Högskolan i Gävle, Sveriges Lantbruksuniversitet samt arkitekturskolan på KTH. Boverket (2024) har tagit fram två olika texter som riktar sig till två olika målgrupper. En grupp består av beslutsfattare, beställare och skolhuvudmän medan den andra består av arkitekter, förvaltare, pedagoger och planerare. Texten för den första kategorin har som huvudfokus att beskriva varför vissa frågor är bra att ha i åtanke inom ett projekt. Andra texten innehåller konkreta råd för gestaltning och kopplingen till det pedagogiska arbetet på platsen, detta för att underlätta för verksamheten och stödja barnens lärande genom miljön. Vägledningen inkluderar även sammanfattningar av lagstiftningar som påverkar planeringen. Boverket (2024) har valt att lägga upp vägledningen i tre övergripande medskick, den första av dessa är att förskolan och skolan är en samhällsplaneringsfråga som är strategisk och viktig. Väl utformade lärmiljöer grundas i ett tidigt skede med bra planering och lokalisering vilket påverkar samhället i stort. Det andra medskicket är att gestaltningen av både inne- och utemiljön ska utgå ifrån verksamhetens behov vilket i sig ska stödja lärande och välbefinnande. Det finns mycket forskning på vad som behövs för att främja lärande (Jansson et al. 2021), däremot är det även viktigt att lyssna på de som kommer att använda sig av platsen, såväl eleverna som pedagogerna. Det tredje medskicket betonar att gestaltningen pågår i alla skeden av processen, från strategiskt planerande till byggnad och förvaltning (Boverket 2024).

2.1.4 Charette - medborgardialogsmetod

Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) har tagit fram en webbsida som heter Dialogguiden (2020). På webbsidan kan man läsa om medborgardialogsmetoden Charette som kan användas inom fysisk planering där en intensiv dialog förs mellan anställda, experter, medborgare och boende. Metoden beskrivs som en workshop där experter möter medborgare som har ett intresse i arbetet. Den stora gruppen av de medverkande delas in i mindre grupper där det finns en övergripande kärngrupp av experter som är närvarande under alla möten som skissar upp förslag och tar fram lösningar. Den mindre gruppen som är involverad i hela processen ska med fördel ej vara partisk och texten lyfter behovet av en kompetent moderator som gör så att inte enbart en viss grupp kommer till tals. En stor del av detta är att experterna inte ska dominera rummet utan att dialogen ska ske på allas villkor. SKR (2020) skriver att det ska ske flera möten där kärngruppen får in synpunkter från olika intressenter som de sen jobbar med för att förfina förslagen, både på och mellan mötena. Ett mål med metoden är att konfliktområden ska synliggöras och att flera skisser kan bidra med att framföra och illustrera olika kompromisser. Tekniken ska optimalt leda till att alla

deltagarna kan stå bakom det slutliga förslaget. Charette metoden beskrivs av SKR (2020) som en relativt snabb metod där mötena sprids ut över en kort tid, till exempel en vecka, och större delen av arbetet är förberedelser inför mötena och uppföljningen efter. En nackdel med metoden är att deltagare kan få orealistiska förväntningar på slutresultatet vilket de i kärngruppen måste ha i åtanke under arbetets gång (SKR 2020).

Charette metoden är inte specifikt gjord för att främja arbetet mellan skolpersonal och planerare men det finns en stor potential för just detta. Det finns även potential för att kombinera detta med Boverkets vägledning för god gestaltning av skolor och förskolor.

2.1.5 Gröna skolgårdar

Gröna skolgårdar (Lunds kommun 2026a) är en satsning från Lunds kommun där skolan får pengar av kommunen för att genomföra projekt i utemiljön. Skolor kan ansöka om bidraget tre gånger per år och delaktighet är en viktig faktor, delaktighet både för eleverna och personalen. Som stöd för detta arbete är naturskolan en viktig del där de erbjuder utbildningsmöjligheter samt handledning inriktat på vikten av utomhuspedagogik och betydelsen som utemiljön har. För att ansöka om gröna skolgårdar bidraget ska skolan fylla i en blankett och skicka den till naturskolan. För att få en beviljad ansökan finns det tre steg som ska följas. Steg ett handlar om vilka förutsättningar som krävs. De åtgärder som prioriteras är fysiska förändringar, snarare än underhåll, som förstärker lärande om klimatfrågor, kretslopp och ekosystem. Bidraget kan även gälla för inköp av pedagogiskt material för användning i utemiljön men detta prioriteras inte lika högt. Avgörande för en beviljad ansökan handlar mest om delaktighet från elever. Det är viktigt att elever och personal är aktivt engagerade i förändringsarbetets alla delar. Steg två bygger på att det tänkta förändringsarbetet blir godkänt av förvaltaren av skolgården. Det krävs även kontakt med Fastighetsservice där de som är områdesansvariga också godkänner idén när det kommer till skötsel och placering. Det sista steget handlar om arbetsgången under projektet med en ekonomisk kalkyl och en idé över hur skötseln ska se ut efter att projektet har genomförts. En uttalad plan för när och hur förändringsarbetet ska utföras är även en del av detta steg (Lunds kommun 2026a).

I arbetet mot grönare skolgårdar i Lund är naturskolan en viktig komponent som både arbetar med kommunen och Lunds kommuns skolor. Naturskolan är ett resurs- och utvecklingsteam som erbjuder många olika tjänster (Lunds kommun 2026b) och som kan användas som en brygga mellan kommunen och skolpersonal/elever. De är en del av barn och skolförvaltningen.

2.2 Åsikter från skolbranschen samt landskapsarkitekter

2.2.1 Intervju med två av Lunds kommuns landskapsarkitekter

Två landskapsarkitekter som jobbar inom serviceförvaltningen på Lunds kommun intervjuades för att undersöka hur kommunen jobbar med involvering av skolpersonal i planeringen av skolgårdar (se tabell 1). Landskapsarkitekterna på serviceförvaltningen får uppdrag både från skolgårdsförvaltaren och projektledare om det är nybyggnation.

Person 1 och 2 beskriver kommunikationen mellan kommun och skolpersonal i dagsläget som begränsad, både när det kommer till resurser och direktiv att följa. Genom barnkonventionen (2020) har arbetet med planeringen av skolgårdar inkluderat mer fokus på att få in elevernas synpunkter i dialogen. Det finns däremot inte tydliga riktlinjer än och pedagogernas roll är inte uttalad i planeringsprocessen. Planerarna kontaktar ledningen på skolan och sen är det ledningen som bestämmer hur de gör inom verksamheten. Person 1 och person 2 upplever att det är lättare att föra en dialog om det är ett projekt i en existerande utemiljö än när det handlar om en helt ny skolgård. På grund av att personal och elever redan brukat ytan och har lättare att diskutera hur skolgården kan ändras. Person 1 nämner att enligt barnkonventionen (2020) är en direkt dialog med barnen en viktig del av arbetet. Person 1 beskriver hur de gör för att åstadkomma detta. De använder olika tekniker som till exempel att gå runt under en rast på skolan, ha workshop där de får rita teckningar och vara med på elevråd. De använder även naturskolan som exempelvis kan anordna promenader med eleverna tillsammans med landskapsarkitekterna. Trots detta tycker person 1 och person 2 att det är utmanande att strukturera teknikerna på ett sätt som fungerar i planeringsprocessen, detta på grund av bristen på resurser. Under detta arbete beskriver person 1 och person 2 att de oftast går genom förvaltaren på skolan när de bestämmer träffarna och att rektorn ska vara informerad, antingen genom förvaltaren eller med direktkontakt från landskapsarkitekterna, samt att de som besöker platsen ska kunna identifiera sig och ha väst så att de syns. Ännu en utmaning tillkommer då Person 1 beskriver hur de ibland upplever att de fått in önskemål från skolan men att det sen kommer fram skolpersonal när de börjar bygga och frågar vad som pågår. Person 1 upplever att all information inte verkar nå skolpersonalen i vissa fall och att det leder till onödiga konflikter mellan brukare och planerare. En viktig del av kommunikationen mellan skolpersonal och planerare går i dagsläget genom förvaltaren av skolgården. Antingen genom att skolpersonalen pratar och framför sina åsikter på plats eller till exempel genom felanmälningar. På så vis får kommunen reda på om det finns upplevda brister på skolgården, samtidigt försvinner mycket komplexitet i kommunikationen som

försvårar för planerarna att föra vidare kritiken till framtida projekt. Person 1 och person 2 svarade vid tillfrågning att de inte kände till medborgardialogstrategin vägledning för god gestaltning av skolor och förskolor av Boverket (2024) eller Charette metoden (SKR 2020) och att de inte medvetet använts i dialogprocessen vid gestaltning av skolgårdar.

Person 1 uttryckte i ett idealscenarium en önskan att ha resurser för att anställa en kommunikatör som är speciellt anställd för att föra dialogarbetet mellan skolpersonal/elever och planerare. Det skulle då finnas en anställd som har koll på hur arbetet fungerar och som kan se till så att alla kommer till tals. Både planerare, elever och skolpersonal.

- En viktig insikt efter intervjun var att det finns en vilja att utveckla dialogarbetet, däremot finns en brist på resurser för att göra en större förändring i nuläget.
- Ännu en insikt är att de tekniker som person 1 och person 2 beskriver för att få kontakt med barnen är det som pedagogerna gör varje dag. Landskapsarkitekterna får en inblick till vad pedagogerna bevittnar varje dag och detta är en viktig del i planeringsarbetet men det finns en styrka i att sen konversera med pedagogerna. Inblicken är trots allt begränsad och för att ta reda på om de till exempel är något de missat på sina korta besök krävs en dialog med den andra brukargruppen på platsen som har ett annat perspektiv.

2.2.2 Intervju med biträdande rektor på Flygelskolan

Efter samtal med person 3, som är biträdande rektor på Flygelskolan (se tabell 1), framkom det att hon var nöjd med graden av inblandning de anställda fått under renoveringen av skolgården. Person 3 blev kontaktad av Lundafastigheter, en del av serviceförvaltningen inom Lunds kommun, och person 3 var med och valde ut pedagoger från fritidshemmet samt förskolan som var delaktiga i processen. Lundafastigheter presenterade ett förslag för skolgården som Flygelskolan fick tycka till om. Person 3 upplever att de tagit hänsyn till deras synpunkter och ser konkreta förändringar som skedde på grund av mötet de hade. Exempel på de konkreta förändringarna var att flera av möblerna flyttats och att de renoverade till exempel den existerande grillplatsen, allt efter feedback från skolpersonalen.

2.2.3 Intervju med pedagog och IT ansvarig på Vikingaskolan

Intervjun genomfördes med person 4, som är pedagog och IT ansvarig på Vikingaskolan (se tabell 1). Intervjun syftade till att undersöka hur skolpersonal upplever sin roll i planeringen av skolgårdar. Person 4 har jobbat inom skolbranschen i 22 år varav alla har varit inom Lunds kommun. Vikingaskolan är

en F-9 skola där F-3 just nu är flyttade till den nybyggda Råbylundskolan på grund av den pågående renoveringen samt utbyggnaden av skolbyggnaderna. Efter att arbetet på byggnaderna slutförts kommer skolgården att renoveras och projektet väntas vara klart sommaren 2027 (Lunds kommun 2026c).

Som situationen ser ut i dagsläget så är de första stadierna av planeringen avklarade och det börjar dra mot slutspurten. Person 4 berättar att personalen från skolan som var med i början av planeringsstadiet utgjordes av skolans gamla ledning som inte jobbar kvar på Vikingaskolan längre. Person 4 har alltså inte deltagit i dialogen från början och kom in i ett stadium där majoriteten av planeringen redan var gjord. Person 4 upplever att hans påverkan på slutresultatet är större än övrig skolpersonal eftersom hen sitter i bland annat byggmöten genom hans roll som IT ansvarig. Person 4 tar upp att alla som jobbar inom skolbranschen inte har ett intresse av att vara med i planeringen av skola och skolgård men att det bör finnas större möjligheter för de som är intresserade att kunna vara med och påverka resultatet. Så som det ser ut idag är det låg involvering av skolpersonalen i planeringsprocessen och för att bli involverad måste individer själva anstränga sig för att bli inkluderade. Person 4 tar även upp att den inverkan de har främst är att besvara vilka önskemål de har om skolgården, exempelvis att pedagogerna vill ha en fotbollsplan och basketplan med mera. Detta gör så att samtalet fungerar mer som att samla in en checklista på objekt än en aktiv dialog.

Person 4 tar upp två exempel på en mer fungerande dialogprocess där gestaltningen byggts på mer extensiv inblandning av skolpersonal. Exempel är Torna Hällestad skola och Nyvångskolan i Dalby. Person 4 berättar om när Torna Hällestad skola skulle byggas om var skolpersonalen inblandade i planeringsprocessen från start till slut. Från början hade arkitekten och landskapsarkitekten en plan men genom samarbetet jobbade de fram en annan plan där skolgården dessutom byggdes ut så att de fick större yta. Trots att person 4 inte längre jobbar på Nyvångskolan i Dalby deltar person 4 i den pågående planeringsprocessen som startade innan hen bytte skola. På detta sätt blir det inte som på Vikingaskolan där de som varit inblandade och vet hur tankeprocessen ser ut inte längre är med i slutskedet.

Person 4 lyfter en viktig poäng, det är avgörande att gestalta en skolgård där barnen hålls sysselsatta eftersom det minskar mängden konflikter. Konflikter som sen följer med in i klassrummen efter rasterna. Person 4 understryker att det är pedagogerna som har kunskap och kompetens kring hur barnen ska aktiveras och hållas sysselsatta på ett säkert och funktionellt sätt och att arkitekten eller landskapsarkitekten går miste om denna kunskap om skolpersonalen inte får vara

med och påverka gestaltningen på en djupare nivå än hur person 4 upplever det i dagsläget. En välplanerad skolgård bidrar med ett lugnare klimat både för pedagoger och elever.

Efter att ha tagit upp vad person 1 nämnde om hur en idealbild hade kunnat vara att anställa en kommunikatör som jobbade specifikt med dialogen mellan skolpersonal/elever och planerarna adderar person 4 att den kommunikatören idealistiskt ska ha en bakgrund som pedagog. Därigenom finns det en brygga mellan planerarna och skolpersonal som dessutom själv har djupare kunskap om ämnet. Person 4 har också tanken att en tydligare struktur för hur dialogarbetet ska se ut.

- Som intervjuare är en insikt från person 4:s svar att en brist på involvering ger ett sämre brukar- och hållbarhetsperspektiv i gestaltningen.

2.2.4 Intervju med lärare och fritidspedagog på Råbylundsskolan

Intervjun genomfördes med person 5, som är lärare och fritidspedagog på Råbylundsskolan (se tabell 1). Intervjuns syfte var att undersöka hur skolpersonal upplever deras roll i planeringen av skolgårdar. Råbylundsskolan är en nybyggd F-3 skola som stod klar 2023, en del av personal samt elever flyttade från Vikingaskolan till Råbylundsskolan när både Vikingaskolans byggnader och skolgård renoveras. Person 5 har jobbat inom skolbranschen i 27 år varav 24 har varit inom Lunds kommun. Intervjun genomfördes med syftet att undersöka hur skolpersonal upplever deras roll i planeringen av skolgårdar.

Person 5 är arbetslagsledare och har därför nära samarbete med rektorerna på skolan. Detta innebär att person 5 är delaktig i många beslut när förändring ska ske och att det är person 5:s jobb att samla in önskemål och åsikter från hela arbetslaget. Person 5 jobbade tidigare på Vikingaskolan innan renoveringen påbörjades och samlade in önskemål från sitt arbetslag när Råbylundsskolan skulle byggas. I den processen fick de ge önskemål för både inredning och utformning utan att först få ett planförslag för utemiljön. Person 5 beskriver att de fick begränsat med information och att ingen av skolpersonalen var i kontakt med kommunen, all information kom från ledningen och önskemålen presenterades till ledningen genom person 5. Inom arbetet med uppdelningen för renovering och flytt till ny skola bildades olika grupper, exempelvis flyttgrupp, utvecklingsgrupp med mera. Det är arbetslagsledarens uppgift att ta reda på om det finns ett intresse från personalen att vara med i någon av dessa grupper och sen välja ut hur fördelningen blir. Det är helt upp till personalen att se till så att arbetet flyter på som vanligt och det finns ingen tillgång till att exempelvis ta in vikarier för att

kunna gå på möten som har med planeringsarbetet att göra. Det är viktigt att alla medlemmar i arbetslagen delar på bördan och samordnar mellan årskurserna. I person 5:s yrkesliv inom skolbranschen är den vanligaste metoden för att få skolpersonalens åsikter att ett färdigt förslag skickas till ledningen som sen skickar ut det till personalen. Efter detta samlar arbetslagsledaren in eventuella åsikter och önskemål på underlaget och sen skickas åsikterna tillbaka till ledningen som skickar det vidare till de som är ansvariga för underlaget. Person 5 upplever att planerarna går över huvudet på barnen och att de förbiser pedagoger och elevers upplevelser på skolgården. Person 5 svarar på en fråga som handlar om konkreta exempel och beskriver en händelse som skedde på Vikingaskolan under en rast. Vid detta tillfälle kom kommunpersonal för att undersöka parken bredvid skolan, detta var oannonserat och det var bara av en händelse som Person 5 var där med elever samtidigt. Kommunpersonalen ställde frågor till Person 5 där en del av de svaren Person 5 gett användes i ett upplyft av en del av parken.

Person 5 beskriver sin idealbild för skolgårdsgestaltning när det kommer till planeringsprocessen. Processen beskrivs i sex steg:

1. Besök området
2. Fråga om elevernas åsikter
 - Detta kan vara genom att ha workshop med eleverna eller att ställa frågor och be dem att berätta om sina önskemål
3. Förankra det som eleverna kom fram till med pedagogerna
4. Ta fram tre förslag som alla skiljer sig från varandra
5. Anordna ett tillfälle för pedagoger från skolan för att bestämma vilket förslag som fungerar bäst och om det är ändringar som hade varit fördelaktiga att göra
6. Ta fram slutförslaget och presentera

Person 5 uttrycker att alla kommer till tals och att skolgårdens funktion för alla som brukar platsen prioriteras. Person 5 vill lyfta vikten av pedagoger som elevernas förespråkare. Det är även viktigt att åsikter från alla årskurser, från förskoleklass till högstadiet, hörsammars. Alla åldrar förtjänar att höras eftersom de brukar skolgården på olika sätt. För skolpersonalen finns det större möjligheter när till exempel landskapsarkitekterna visar fler än ett förslag. Detta möjliggör en uppfattning om vilken helhet som personalen tycker verkar bäst men även detaljer från de andra förslagen som kan användas i slutgestaltningen. På detta sätt får skolpersonalen en starkare känsla av delaktighet och sannolikheten för att skolgården blir bättre både för pedagogerna och eleverna ökar enligt person 5:s erfarenheter. En positiv händelse som person 5 upplevde på Råbylundskolan var att ett antal personer, arkitekt och byggherre främst, kom till skolan efter ca 2 år för att utvärdera hur det såg ut inför planeringen av en ny skola inom Lunds

kommun. Innan de kom fick pedagogerna samla ihop elever från alla årskurser som sen skulle följa med och berätta om vad de tyckte om insidan av skolan. Tillvägagångssättet var mycket uppskattat, både från eleverna och pedagogernas håll, och speciellt för att de började tidigt i planeringsprocessen och inte efter de större besluten redan var tagna.

- Som intervjuare uppfattar jag att en viktig faktor för huruvida det blir ett aktivt deltagande i planeringsprocessen är att det finns individuellt intresse och att arbetslaget redan samspelar tillräckligt bra för att extra arbete utöver schemat ska fungera. Det är viktigt att det finns engagerad personal och personal med mycket erfarenheter som är villiga att ta sig an uppgiften. Det finns inget direkt stöd antingen från kommunen eller ledningen.

2.2.5 Intervju med administrationsansvarig på gymnasieskolan Spyken

Intervjun genomfördes med person 6, som är sals- och administrationsansvarig på gymnasieskolan Spyken (se tabell 1). Intervjun syftade till att undersöka hur skolpersonal upplever deras roll i planeringen. Person 6 har jobbat inom skolbranschen i 14 år varav åtta år har varit inom Lunds kommun. Innan person 6 började jobba i Lunds kommun jobbade person 6 på en grundskola i Vellinge kommun.

I dagsläget har person 6 varit involverad i flera upprustningar av Spykens skolgård och detta är ett pågående arbete. Projektet startades när den dåvarande administrationsansvarige och en grupp lärare ansökte om ett gröna skolgårdar bidrag. Person 6 tog över sin företrädares arbete med att få planteringskärl till balkongen på byggnadens norra sida och efter det började ett samarbete mellan kommunen och Spyken för att förbättra gymnasieskolans skolgård. Under utvecklingsprocessen har person 6 främst haft kontakt med två olika landskapsarkitekter. Efter att den första landskapsarkitekten bytt jobb tog nästa landskapsarkitekt över arbetet vilket resulterade i en ändring av arbetssättet. För att inkludera fler lärare i gröna skolgårdar projektet skickade person 6 ut en förfrågan i kollegiet för att ta reda på om det fanns intresse och ifall det gick att inkludera i en kurs. Den första landskapsarkitekten som var involverad var med och deltog i lektioner med lärare i bland annat biologisk mångfald och ekologi.

I början av projektet var det stort fokus på att fritt spåna på idéer. Lärarna fick beskriva hur de önskade kunna använda balkongen och sen tog landskapsarkitekten fram förslag som lärarna fick ta ställning till och även komma med egna förslag. Samtidigt som planen för balkongen började ta form började

tankarna gå kring hur resterande utemiljö hade kunnat utvecklas. På grund av person 6:s engagemang fick Spyken möjligheten att ta över häckplantor av lagerhägg som hade varit i stadsparken men som nu annars skulle slängas. På detta sätt introducerades mer grönska på skolgården för mindre pengar. När arbetet med att rusta upp skolgården skulle börja skickade person 6 ut en förfrågan till eleverna ifall någon var intresserad av att delta i gestaltungsarbetet. Gruppen med elever som visade intresse fick träffa landskapsarkitekten och tillsammans med person 6 gå runt på skolgården och diskutera vad gruppen såg för potential och beskriva hur de som elever utnyttjar ytan. Relationen till förvaltaren av platsen är viktig i arbetet speciellt när det kommer till återkoppling och att jobba vidare med området efter att renoveringen skett.

Ett resultat av den kontinuerliga utvecklingsprocessen på Spyken var att elever började engagera sig i gestaltningen av utemiljön och ville själv plantera egna växter i rabatterna. Det finns en stark vilja från många elever att ta hand om och värna om utemiljön som de hjälpt att skapa, vilket även gäller skolpersonalen.

Person 6 uttrycker att en stor anledning till att hen har varit så pass involverad i planeringsprocessen och för att förverkliga idéerna är på grund av att hen varit mycket drivande. Person 6 är tydlig med hur viktigt det är att både personal och elever ska vara deltagande och att deras åsikter ska ha en stor roll i processen. Person 6 upplever att det krävs en eldsjäl för att få stor påverkan på hur planeringsarbetet ser ut. En idealistisk situation för person 6 är att en starkt drivande person inte ska krävas för att personal och elever ska ha möjligheten att påverka deras arbetsmiljö. Det finns även en önskan om att arbetet ska få ta tid och att det ska ses som en utvecklingsprocess snarare än att snabbt komma till ett statistiskt slutmål. Person 6 upplever att det blir pseudodelaktighet om personal och elever får ett färdigt förslag som de endast får tycka till om och inte vara med i från början. Ännu en viktig aspekt av en fungerande dialog är att till exempel landskapsarkitekten inte bara ska ha kompetens inom gestaltande och val av rätt växter utan också att det finns en viss pedagogik och människoorientering i fokus. För ett bra resultat för de som sen kommer utnyttja platsen vill person 6 se en vilja från planerarna att lyssna och uppfylla brukarnas drömmar och behov.

- Som intervjuare var en insikt efter intervjun att i önskan om ett effektivt arbete både ekonomiskt och tidsmässigt är det mycket viktigt grundarbete som prioriteras bort och som i slutändan leder till en plats som inte uppfyller sin fulla potential. Det finns även en vikt i att båda sidorna av dialogen litar på den andres professionella omdöme och är medvetna om varandras yrkesmässiga kompetens.

2.3 Enkät

Förfrågan om att svara på enkäten skickades ut till 21 rektorer varav tre svarade att de skulle vidarebefordra enkäten till deras medarbetare. Enkäten besvarades av 17 deltagare från sex olika skolor.

Under processen skickades förfrågan till rektorerna på Lunds skolor för att vidarebefordra enkäten till skolpersonalen kom olika svar. Efter mailkontakt med person 7, som är rektor på Svaneskolan, fick jag ett tydligt svar:

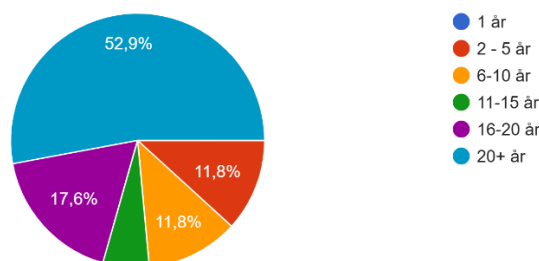
”Lärarna på Svaneskolan har inte haft möjlighet att vara delaktiga i utformningen av skolgården till den nya skolan. Det har skett inom byggprojektet och planeringen där landskapsarkitekt har ritat och planerat. Därmed kommer enkätsvaren att bli entydiga. – Vi har inte varit med!”. (Person 7 2026, se tabell 1)

Person 7 nämnde att personalen på Palettskolan haft större påverkan på skolgården, vissa delar av skolgården ska göras om och då har både elever och personal varit delaktiga. De arrangerar även odlingsprojekt under vissa delar av året.

Den vanligaste anledningen för de rektorer som svarade att de inte skickar vidare enkäten till skolpersonalen var att de inte vill ge skolpersonalen en större arbetsbörda. Detta tyder på att det finns begränsade resurser för personalen att delta i mer arbete även kring dialog i utvecklingssyfte.

Bland de 17 som svarade på enkäten var det flest som jobbat inom skolbranschen över 20 år. Se figur 1.

Hur länge har du jobbat inom skolbranschen?
17 svar

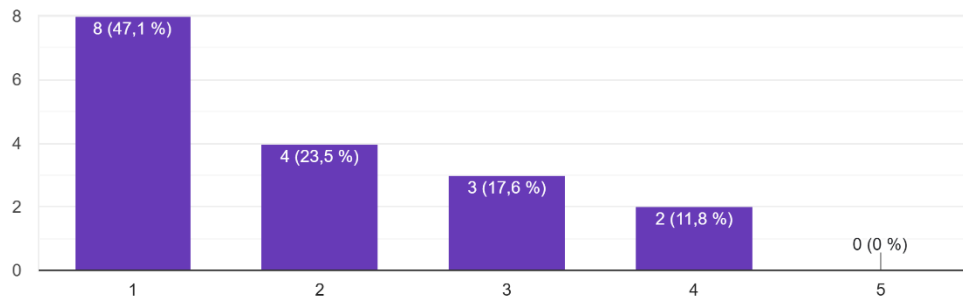
Figur 1. Fördelningen av yrkesverksamma år inom skolverksamheten hos deltagarna.

Av deltagarna var det endast två som svarade på fråga fyra, se bilaga 2, att de inte varit med om en renovering/utveckling under de senaste fem åren. Majoriteten av

deltagarna upplevde att de hade låg påverkan på gestaltningen av skolgården, se figur 2. Detta stärks i enkätfråga nio, se bilaga 3, med korta textsvar. Exempelvis upplever en deltagare att "Vi får oftast frågan kring utveckling eller förändring men upplever aldrig att detta hörsammas." (anonym enkätmedtagare).

Hur stor påverkan upplever du att du har på utemiljön?

17 svar

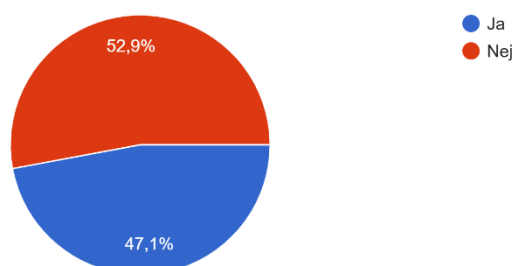

Figur 2. Fördelningen av hur stor påverkan deltagarna ansåg att de har på skolgården på en skala 1 till 5.

Av 17 deltagare svarar nio att varken de eller någon i deras arbetslag varit delaktiga i planeringsprocessen, se figur 4. Av de åtta som svarat att de eller någon i deras arbetslag varit med svarade två på fråga sex, se bilaga 2, att de varit delaktiga i den mer grundliga planeringsprocessen medan resten beskrev på samma fråga att de varit delaktiga i mindre ansatser. Antingen genom att bestämma små projekt, ge önskemål eller att tycka till om förslag från kommunen. Exempel på små projekt är vilken färg nya möbler ska ha och kortvariga aktiviteter som kräver att mindre installationer sker på skolgården. Av de som var med och fick möjligheten att påverka planeringen svarade fem på fråga sju, se bilaga 2, att de blev inbjudna av rektorn, två svarade att de blev inbjudna av kommunen och en svarade att hen tagit eget initiativ att kontakta kommunen för att ansöka om gröna skolgårdar bidrag.

Fick du eller någon i ditt arbetslag vara med i planeringsprocessen?

17 svar

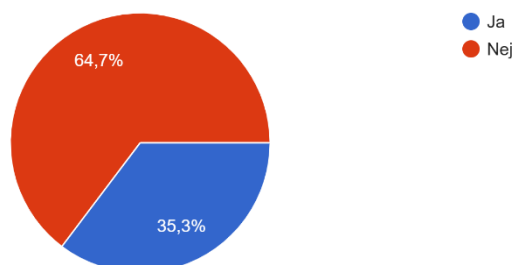

Figur 3. Fördelningen av huruvida deltagarna eller någon i arbetslaget fått vara med i planeringsprocessen.

Sex deltagare svarade ja på huruvida deras delaktighet i processen lett till konkreta förändringar, se figur 5, och beskriver på fråga nio, se bilaga 3, huvudsakligen mindre förändringar. Exempel på dessa är en ny sandlåda, vilka lekredskap de ska ha samt önskan om något som ger skugga på sommaren vilket kommunen bestämde blev en pergola.

Upplever du att din delaktighet i processen någon gång lett till en konkret förändring?

17 svar

Figur 4. Fördelningen av huruvida deltagarna upplever att deras delaktighet i processen lett till konkreta förändringar.

Fråga tio, se bilaga 3, handlar om huruvida deltagarnas upplevelser skiljer sig beroende på vilken kommun de jobbat på. Av de fem som svarade på frågan upplevde tre att det inte varit någon skillnad mellan kommunerna de jobbat inom när det kommer till deltagandet i planeringsprocessen. De två som upplevde en skillnad uttryckte att det var bättre inom Lunds kommun till skillnad från där de tidigare jobbat.

Enkätens sista fråga, se bilaga 3, lät deltagarna uttrycka övriga åsikter som de ville ta upp. Exempel på svar från denna fråga är ”Upplever att eleverna har haft önskemål som man inte lyssnat på.” samt ”Oförståeligt att man inte hörsammar de som faktiskt jobbar inom branschen man utformar verksamheten för.” medan en av deltagarna skriver att ”Jag tycker att vi blivit bra inbjudna till både möte och att hänsyn tagits till våra synpunkter.”. De varierande åsikterna kommer från deltagare som jobbar på olika skolor inom kommunen.

3. Diskussion och slutsatser

3.1 Dagsläge samt potential

Frågeställningarna för undersökningen var huruvida skolpersonal är involverad i planering och förvaltning av skolgårdar samt vad det finns för potential för att utveckla dialogarbetet inom gestaltning av skolgårdar i Lunds kommun med skolpersonal i fokus.

Dessvärre är skolpersonalen inte med i planeringsprocessen av skolgårdar i majoriteten av fallen inom Lunds kommun. Det finns en kunskapsbank hos skolpersonalen som inte används till sin fulla potential inom planeringsarbetet i dagsläget. Från intervjuerna är det tydligt att det finns en vilja för att utveckla samarbetet mellan planerare och skolpersonal hos båda parterna. Detta syns även i projekten som startas explicit för att gynna involvering, som till exempel gröna skolgårdar satsningen som Lunds kommun redan har (Lunds kommun 2026a). Det som blir uppenbart är att det som önskas, både från skolpersonal och landskapsarkitekter, är flexibla och lättillgängliga metoder och tekniker som kan användas som vägledning genom dialogprocessen med skolverksamheten. Genom litteraturstudien presenterades olika metoder för dialogarbete och vikten av att brukarna av platsen får vara med i planeringsprocessen. Individer formas av platsanknytningar och genom att skapa positiva band till skolgården kan välmående hos både elever och skolpersonal stärkas (Ellery & Ellery 2019). Olika dialogmetoder finns beskrivna av bland annat Boverket (2024) och Sveriges Kommuner och Regioner (2020), samtidigt berättar person 1 och person 2 som jobbar för kommunen att de inte aktivt använder sig av dessa metoder. Skolpersonalens kompetens samt de stöd som finns att tillgå nyttjas inte till sin fulla potential. En anledning till detta är troligtvis, grundat i intervjuresultaten, att det inte finns tydliga och lättillgängliga riktlinjer för hur hela dialogprocessen ska se ut och hanteras, speciellt inte inom gestaltning av skolor. Lunds kommun (2016) har beskrivit vad de använder för riktlinjer för medborgardialog men gestaltning av skolor är i ett mer komplext sammanhang och behöver en egen strategi som är anpassad efter detta.

Det som person 4 tar upp i intervjun är viktigt att ha i åtanke, alla som jobbar inom skolbranschen har inte ett intresse av att vara med i planeringen av skolgården. Däremot bör det finnas större möjligheter för de som är intresserade att kunna delta och påverka resultatet. Det är viktigt att det finns engagerad och erfaren personal som är villiga att ta sig an uppgiften.

Metoderna som använts för att få fram resultaten i artikeln var lätta att använda och åstadkom det efterträdade resultatet. På grund av den begränsade tidsramen som arbetet gjordes inom fanns det inte möjlighet till att utföra fler intervjuer eller vänta på att få in fler svar på enkäten. Inför andra arbeten av samma karaktär hade resultaten tjänat på att arbetet utfördes över en längre tidsperiod. På detta sätt hade möjligheten för en djupare förståelse över varför problemen som kom fram under undersökningarna finns i dagsläget. Vidare forskning med en större grupp människor skulle gynna fältet. Det behöver utföras en djupare analys på ett större geografiskt område där flera kommuner i Sverige undersöks. Resultaten kan då jämföras med varandra för att skapa en helhetsbild över Sverige.

3.2 Slutsatser

Genom att bygga en miljö av att enbart erbjuda involvering genom att bestämma mellan exempelvis två olika möbler snarare än att aktivera personalen och främja fritt tänkande upplevs processen inte som sann demokrati och väcker inte engagemang. Till skillnad från till exempel Charette metoden som uppmanar starkare delaktighet och ökar engagemanget hos deltagarna. Utan att tidigare ha hört eller läst om Charette metoden har alla intervjuade inom skolbranschen beskrivet ett ideellt scenario så som Charette metoden är uppbyggd. Detta innebär att det finns goda möjligheter att implementera tekniken i dialogarbetet.

Delaktighet och engagemang kan senare leda till en starkare koppling till platsen och en större vilja att ta hand om den. Som togs upp i intervjun med person 6 bidrog den aktiva dialogen med kommunen och person 6:s engagemang med både elever och planerare till att elever och lärare tar egna initiativ. Skolpersonal samt elever hade skapat starka platsanknytningar med gymnasieskolan Spykens skolgård. Upplevelsen av en bra dialog från de inblandade var positiv och platsen har uppnått högre värden än exempelvis Råbylundskolan där dialogen var svag mellan elever/skolpersonal och planerare.

För att öka involveringen av skolpersonalen krävs det ett annat synsätt på processen. I stället för att prioritera effektivitet och tidsbesparing bör en grundligt genomarbetad process prioriteras. Det skulle skapa mer hållbara platser som aktiverar både elever och skolpersonal. På så vis blir platsen både funktionell och brukarna blir mer intresserade av att ta hand om platsen. För att det ska lyckas behövs det mer resurser för att låta processen ta längre tid och möjliggöra involvering av alla berörda aktörer.

Referenser

- Boverket (2024). *Om vägledningen förskolors och skolors och förskolors fysiska miljö*.
<https://www.boverket.se/sv/samhallsplanering/arkitektur-och-gestaltad-livsmiljo/arbetssatt/skolors-miljo/om-vagledningen/> [2026-01-29]
- Boverket (2025). *Placemaking - gemensamt platsskapande*.
<https://www.boverket.se/sv/samhallsplanering/stadsutveckling/brottsforebyggande-och-trygghetsskapande-atgarder/metoder/kunskapsinhamtning/placemaking/>
[2026-02-20]
- Ellery, P.J., & Ellery, J. (2019). Strengthening Community Sense of Place through Placemaking. *Urban Planning*. 4 (2), 237-248. 10.17645/up.v4i2.2004 [2026-02-20]
- Jansson, M., Schneider, J., Mårtensson, F., Kylin M., Fridell, L. (2021). *Rum för skolans utemiljö- fördjupad analys kring yta för förskolegård och skolgård*. (Landskapsarkitektur, trädgård, växtproduktionsvetenskap: rapportserie, (2021: 4)). Institutionen för landskapsarkitektur, planering och förvaltning, Sveriges lantbruksuniversitet. <https://res.slu.se/id/publ/111630> [2026-02-18]
- Jansson, M. (2012). Skolträdgårdens goda sidor. I: Delshammar, T (red.) *Stadsodling – Reflektioner och perspektiv från SLU Alnarp*. Sveriges lantbruksuniversitet. 17-22. https://pub.epsilon.slu.se/10061/7/delshammar_et_al_130328.pdf#page=23 [2026-02-25]
- Korpela, K. (2002). Children's Environment. I: Bechtel, R.B., Churchman, A (red.) *Handbook of environmental psychology*. John Wiley & Sons, Inc. 363–373. https://www.researchgate.net/profile/Morteza_Taheri3/post/Any_material_here_on_the_matter_of_environmental_psychology/attachment/59d64d8a79197b80779a7149/AS%3A488574006108160%401493496528539/download/Handbook+of+Environmental+Psychology.pdf [2026-02-27]
- Lunds kommun (2026a). *Gröna skolgårdar*. <https://intranatet.lund.se/oppet-innehall/forskola-och-skola/naturskolan/grona-skolgardar> [2026-02-10]
- Lunds kommun (2026b). *Naturskolan*. <https://intranatet.lund.se/oppet-innehall/forskola-och-skola/naturskolan> [2026-02-18]
- Lunds kommun (2026c). *Vikingaskolan får nya lokaler*. <https://lund.se/stadsutveckling-och-trafik/byggprojekt/forskolor-skolor-och-hallar/2023-03-07-vikingaskolan-far-nya-lokaler> [2026-02-01]
- Lunds kommun (2016). *Lunds kommuns strategi för medborgardialog*. Lunds kommun. <https://lund.se/download/18.44e3ea617a09053813609f1/1631608660943/Lunds%0Akommuns%20strategi%20f%C3%B6r%20medborgardialog.pdf> [2026-01-28]
- Matias, A.R., Cardoso, L.M. (2021). Defining communication: factors and barriers of a complex concept. *European Journal of Management and Marketing Studies*. 7 (1), 131-141. <https://api.semanticscholar.org/CorpusID:246191728> [2026-03-06]

- McCoy, J.M. (2002). Work Environments. I: Bechtel, R.B., Churchman, A (red.)
Handbook of environmental psychology. John Wiley & Sons, Inc. 443–460.
https://www.researchgate.net/profile/Morteza_Taheri3/post/Any_material_here_on_the_matter_of_environmental_psychology/attachment/59d64d8a79197b80779a7149/AS%3A488574006108160%401493496528539/download/Handbook+of+Environmental+Psychology.pdf [2026-02-27]
- Patel, R., Davidson, B. (2011). *Forskningsmetodikens grunder: att planera, genomföra och rapportera en undersökning*. 4:3 uppl., Studentlitteratur AB.
- Sveriges Kommuner och Regioner (2020). *Charette*. <https://www.dialogguiden.se/1927>
[2026-01-29]
- UNICEF (2020). *Barnkonventionen*. <https://unicef.se/barnkonventionen/las-texten> [2026-02-18]

Bilaga 1

Sida ett av utskickad enkät, fråga ett till tre.

2026-03-02 11:22

Kandidatarbete i landskapsarkitektur

Kandidatarbete i landskapsarkitektur

Hur stor påverkan har de som jobbar inom skolbranchen på utformningen av skolgårdar i Lunds kommun?

** Anger obligatorisk fråga*

1. Hur länge har du jobbat inom skolbranchen? *

Markera endast en oval.

- 1 år
- 2 - 5 år
- 6-10 år
- 11-15 år
- 16-20 år
- 20+ år

2. Hur många av dessa åren har varit inom Lunds kommun? *

3. Hur stor påverkan upplever du att du har på utemiljön? *

Markera endast en oval.

- 1 2 3 4 5
- Inge Stor påverkan

Bilaga 2

Sida två av utskickad enkät, fråga fyra till sju.

2026-03-02 11:26

Kandidatarbete i landskapsarkitektur

4. Har det under de senaste 5 åren genomförts en renovering/utveckling på er skolgård? *

Markera endast en oval.

Ja

Nej

5. Fick du eller någon i ditt arbetslag vara med i planeringsprocessen? *

Markera endast en oval.

Ja

Nej

6. Om svaret var ja, hur har du varit delaktig i planeringsprocessen?

7. Om du varit med i planeringsprocessen, hur hamnade du i den positionen? *

Markera alla som gäller.

Inbjuden av rektorn

Inbjuden av kommunen

Utsedd av arbetslaget

Övrigt: _____

Bilaga 3

Sida tre av utskickad enkät, fråga åtta till elva.

2026-03-02 11:28

Kandidatarbete i landskapsarkitektur

8. Upplever du att din delaktighet i processen någon gång lett till en konkret förändring? *

Markera endast en oval.

Ja

Nej

9. Vidareutveckla föregående fråga om intresset finns

10. Om du jobbat för andra kommuner har de erfarenheterna skiljt sig från din nuvarande situation?

11. Övriga åsikter

Det här innehållet har varken skapats eller godkänts av Google.

<https://docs.google.com/forms/d/1cvdR8okddV0k2hD8RRkkqCBhZZp-4k8chj0Ew3xpFZI/edit>

3/4

Publicering och arkivering

Godkända självständiga arbeten (examensarbeten) vid SLU kan publiceras elektroniskt. Som student äger du upphovsrätten till ditt arbete och behöver i sådana fall godkänna publiceringen. I samband med att du godkänner publicering kommer SLU även att behandla dina personuppgifter (namn) för att göra arbetet sökbart på internet. Du kan närsomhelst återkalla ditt godkännande genom att kontakta biblioteket.

Även om du väljer att inte publicera arbetet eller återkallar ditt godkännande så kommer det arkiveras digitalt enligt arkivlagstiftningen.

Du hittar länkar till SLU:s publiceringsavtal och SLU:s behandling av personuppgifter och dina rättigheter på den här sidan:

- <https://libanswers.slu.se/sv/faq/228316>

JA, jag, Wilma Axner har läst och godkänner avtalet för publicering samt den personuppgiftsbehandling som sker i samband med detta

NEJ, jag/vi ger inte min/vår tillåtelse till att publicera fulltexten av föreliggande arbete. Arbetet laddas dock upp för arkivering och metadata och sammanfattning blir synliga och sökbara.